

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน

Development of Analytical Thinking Skills in Literary Values for Mathayomsuksa 4 Students through Activity Based Learning with Thai Modern Music

ธาวิน สุธรรมรักษ์¹ และกาญจนา วิชญาปกรณ์²

Thawin Suthammarakkhati¹, and Kanchana Witchayapakorn²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน 2) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที t-test dependent และ One sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน พบว่า ก่อนเรียนและหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.45 (S.D. = 3.080) และ 23.32 (S.D. = 2.973) ตามลำดับ โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ของนักเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน พบว่า มีผลการทดสอบสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.55)

คำสำคัญ: ทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน เพลงไทยในยุคปัจจุบัน

¹นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร, Master of Education Program In Thai Language, Naresuan University

²รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, Naresuan University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ธาวิน สุธรรมรักษ์, thawin66s.@nu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 3 เมษายน 2568 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 20 พฤษภาคม 2568 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 21 พฤษภาคม 2568

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to compare the analytical thinking skills in literary values before and after learning through the activity-based learning management with Thai modern music, 2) compare the analytical thinking skills in literary values after learning through the developed learning management passing the 75 percent criterion, and 3) examine the satisfaction of Mathayomsuksa 4 students toward learning through the developed learning management. The sample group used in the research, obtained through purposive sampling, consisted of 40 Mathayomsuksa 4 students from Uttaradit Rajabhat University Demonstration School, Mueang District, Uttaradit Province, in the second semester of the 2024 academic year. The research tools comprised: 1) lesson plans integrating activity-based learning management and Thai modern music to enhance analytical thinking in literary values for Mathayomsuksa 4 students, 2) a 30-item multiple-choice test, with four options each, designed to measure analytical thinking skills in literary values, and 3) a 20-item questionnaire assessing student satisfaction with the developed learning management, using a 5-level rating scale. Statistics used in the research included percentage, mean, standard deviation, the t-test Dependent Samples, and the One-sample t-test.

The research results revealed that:

1. The analytical thinking skills in literary values before and after learning through the developed activity-based learning with Thai modern music showed mean pre-test and post-test scores of 13.45 (S.D. = 3.08) and 23.32 (S.D. = 2.97), respectively. The post-test scores were higher than the pre-test scores at the .05 level of significance.
2. The analytical thinking skills in literary values after learning through the developed activity-based learning management and Thai modern music were higher than the 75 percent criterion at the .05 level of significance.
3. The satisfaction of Mathayomsuksa 4 students towards learning through the developed learning management was overall at the highest level ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.55).

Keywords: Analytical Thinking Skills, Literary Values, Activity-Based Learning Management, Thai Modern Music

ภูมิหลัง

วรรณคดีไทยเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง วรรณคดีให้คุณค่าทั้งความล้ำเลิศทางอารมณ์และคุณค่าทางด้านปัญญา ดังที่ วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2544, หน้า 229) กล่าวว่า “ความรอบรู้ที่ได้จากวรรณคดี นอกจากจะให้ประโยชน์เฉพาะหน้าแก่เรา คือ ช่วยให้เราพบปัญหาแห่งชีวิตต่าง ๆ ด้วยการสังเกตวิธีดำเนินการของตัวละครในเรื่องเมื่ออยู่ในฐานะคล้าย ๆ กับเรา และช่วยให้เรารู้เล่ห์เหลี่ยมความคิดความรู้สึกของบุคคล ชั้น วรรณะ วัย และชาติต่างๆ แล้ว ยังช่วยให้เราเข้าใจตนเองดีขึ้นด้วย” ในการศึกษาวรรณคดีนอกจากศึกษาคุณค่าด้านเนื้อหา ข้อคิด คติสอนใจ คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาในคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เพื่อศึกษาทั้งด้านภาษา อารมณ์ความรู้สึก ความงดงามของภาษาที่ใช้ในประพันธ์

บทวรรณคดี ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2557, หน้า 70) กล่าว วรรณศิลป์ว่า

วรรณศิลป์เป็นศิลปะของการประพันธ์ หนังสือที่มีวรรณศิลป์ จะได้รับยกย่องว่าเป็นวรรณคดี เพราะมีศิลปะของการประพันธ์ ที่นักประพันธ์สามารถถ่ายทอดอารมณ์สะท้อนใจและจินตนาการ ด้วยกลวิธีต่าง ๆ และมีลีลาภาษาที่งดงามเหมาะสม ทำให้วรรณคดี เรื่องนั้น ๆ มีองค์ประกอบทุกส่วนประสานกันอย่างเข้มข้น มีพลัง ในการเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับให้หวนไหว คล้อยตาม เกิดจินตภาพ และกระตุ้นให้เกิดความนึกคิดอันเกิดประโยชน์ ต่อชีวิตและสังคม

คุณค่าด้านวรรณศิลป์เป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาตัวบท วรรณคดี โดยการศึกษากลวิธีต่าง ๆ ในการแต่งบทประพันธ์ ผู้แต่ง ต้องใช้ศิลปะในการสร้างบรรยากาศ เล่าเรื่องและการแสดง

อารมณ์เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และจินตนาการ ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงความงดงาม และความลึกซึ้งของวรรณคดี ทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งในด้านการใช้คำและสุนทรียภาพทางภาษา การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้เราเข้าใจลึกซึ้งถึงเนื้อหาและความหมายคุณค่าในวรรณคดีและวรรณกรรม ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้ภาษา นอกจากนี้คุณค่าด้านวรรณศิลป์ยังช่วยกระตุ้นการคิดและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ช่วยให้ฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและช่วยพัฒนาทักษะการเขียน การอ่าน และการตีความ ซึ่งการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จำเป็นต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์เนื่องจาก การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่ต้องใช้ความละเอียด ความรอบคอบ ในการรวบรวมข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล ดังที่ เพ็ญศรี จันทรวง (2545, หน้า 90) กล่าวว่า “การคิดในระดับนี้ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือข้อมูลทางทฤษฎีมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จึงจะสามารถอธิบายได้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาพใด”

ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการคิดพื้นฐาน ช่วยให้เรารวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ประเมินข้อดีและข้อเสีย และเลือกตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล เป็นการแก้ปัญหาซึ่งสามารถนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ได้ ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, หน้า 53) กล่าวว่า “การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต และเป็นพื้นฐานของการคิดทั้งมวล บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะส่งผลให้มีความสามารถในด้านอื่น ๆ มากกว่าผู้อื่น ดังนั้น ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูง” ทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เป็นทักษะสำคัญในการศึกษาด้านวรรณคดีให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งและทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ได้อย่างถูกต้อง

จากความสำคัญของวรรณคดีและวรรณกรรม คุณค่าด้านวรรณศิลป์ และทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนจึงต้องจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ ความสามารถ และเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และตระหนักได้ถึงคุณค่าของวรรณคดี นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านต่าง ๆ ทั้งคุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านสังคมสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากวรรณคดี

และวรรณกรรม ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด วิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีปัญหาในการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนอย่างถ่องแท้และมักจะสับสนในเรื่องการวิเคราะห์กลวิธีในการใช้ภาษา จึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจในการเรียนและขาดแรงจูงใจในการเรียน ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่าเกิดจากทั้งนักเรียน ผู้สอน และสื่อประกอบการสอน รวมถึงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยาย มากกว่าการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ หรือมีส่วนร่วมในการเรียน ปัญหาจากนักเรียนคือขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย และรู้สึกว่าการเรียนวรรณคดีเป็นเรื่องยากเพราะเนื้อหามาก เกิดความกังวลใจในการเรียนเพราะต้องจดจำเนื้อหา สำหรับการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์นักเรียนกล่าวว่า “การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์เป็นเรื่องที่ยากและรู้สึกสับสนในการวิเคราะห์กลวิธีการแต่งบทประพันธ์ วิเคราะห์การสรรคำ กวีโวหาร โฉมภาพพจน์ สวรรณคดีสันสกฤต เมื่อนำไปวิเคราะห์ไม่ค่อยถูกต้องเพราะไม่ค่อยเข้าใจในเนื้อหา เรียนไม่รู้เรื่องพยายามทำความเข้าใจแต่ก็ยังไม่เข้าใจ” ในการจัดการเรียนการสอน “อยากให้มีกิจกรรมมากกว่าการสอนบรรยาย เพราะน่าเบื่อและไม่สนุก”

สำหรับผู้สอนมีการสอนในรูปแบบเน้นการบรรยาย ถ่ายทอดเนื้อหาที่เน้นการท่องจำทำให้นักเรียนไม่เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นการสอนที่เน้นสอนเฉพาะส่วนเนื้อหา และสอนโดยการยกตัวอย่างบทประพันธ์ในการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์เพื่อให้นักเรียนจำและนำไปสอบเท่านั้น จึงทำให้นักเรียนไม่เกิดความรู้สึก ขาดความซาบซึ้งและความเข้าใจในบทประพันธ์ที่ยกตัวอย่างประกอบการสอนอย่างแท้จริง ประกอบกับผู้สอนไม่ได้นำการคิดวิเคราะห์ไปใช้กับกิจกรรมอย่างจริงจังจึงเพราะเน้นการสอนแบบบรรยายและท่องจำเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบมากกว่าการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน สาเหตุดังกล่าวเป็นผลให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนวรรณคดีเป็นเรื่องที่ยากและไม่น่าสนใจ นักเรียนขาดความรู้และประสบการณ์จึงไม่ใส่ใจในการเรียน ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน

อยู่ในระดับปานกลางถึงอ่อน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลถึงทัศนคติและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในรายวิชาภาษาไทยอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย จากการศึกษางานวิจัยของ อรุโณทัย อินทนิล, ภัคพล คำน้อย และกาญจนา วิชญาปกรณ (2565, หน้า 340) ได้สรุปปัญหาที่พบในการเรียนการสอนวรรณคดีไทยไว้ว่าในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย มักพบปัญหาในชั้นเรียน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ปัญหาที่เกิดจากตัวผู้เรียน คือ ผู้เรียนไม่มีความรู้ พื้นฐานทางภาษาไม่ดีพอ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่รักการอ่าน ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย 2) ปัญหาที่เกิดจากผู้สอน คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวรรณคดี วิธีสอนของครูไม่น่าสนใจการจัดกิจกรรมไม่มีความหลากหลายหรือไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน และ 3) ปัญหาด้านสื่อที่ใช้ในการสอนคือสื่อไม่เพียงพอ สื่อการสอนไม่น่าสนใจ เป็นต้น

จากปัญหาที่พบบนนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่านักเรียนควรได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ใช้เทคนิควิธีการสอนที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณศิลป์เพราะการสอนที่เน้นการบรรยายและเน้นการท่องจำนักเรียนจะไม่เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดี และมีสื่อที่กระตุ้นความสนใจนักเรียนในการทำกิจกรรมโดยประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน

จากปัญหาดังกล่าวที่พบในการจัดการเรียนการสอนและจากการศึกษาหลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการออกแบบการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าควรใช้เทคนิควิธีการสอนที่มีรูปแบบที่น่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับการทำกิจกรรมการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการระดมสมอง ผู้วิจัยจึงเลือกการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) เพราะเป็น

การจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านความรู้คิดและเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวนักเรียนเองมากกว่าการฟังผู้สอนในห้องเรียน และการท่องจำ เป็นการสร้างความสนใจนักเรียนมากกว่าการสอนแบบปกติ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียนด้วย Govdinrajon and others (2013, อ้างถึงใน ปิยะนุช แจ่มหม้อ, 2563, หน้า 23) กล่าวว่า “การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีลักษณะเฉพาะ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองในแต่ละก้าว การเรียนรู้ใช้วัตรกรรมที่น่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนพัฒนาเป็นผู้เรียนอย่างอิสระตามความถนัดและทักษะเฉพาะของตน” ทำให้ผู้วิจัยสนใจและต้องการนำการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานมาใช้แก้ปัญหาการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดองค์ความรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ของตนเองได้จากการทำกิจกรรม นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดทักษะต่าง ๆ ผ่านการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะการแก้ไขปัญหา ที่เกิดจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลในเรื่องที่ได้ศึกษา ดังที่ จรินทร์พร พุดพิชญญา, ชลพร กองคำ และอารีวรรณ เขี่ยมสะอาด (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานผู้วิจัยได้นำเพลงไทยในยุคปัจจุบันมาปรับใช้กับการทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ซึ่งเพลงไทยในยุคปัจจุบัน เป็นเพลงที่มีการขับร้องใช้โน้ตสากลในการแต่งเพลงในการแต่งเพลงผู้แต่งจะสะท้อนความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ต่าง ๆ โดยใช้คำเพื่อสื่อความหมายและใช้โวหารและภาพพจน์เพื่อทำให้เกิดจินตภาพจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าควรนำเพลงไทยในยุคปัจจุบันมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำวิธีการวิเคราะห์ภาษามาปรับใช้กับการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เนื่องจากเพลงจัดเป็น

วรรณกรรมอย่างหนึ่งที่ใกล้ตัวนักเรียนหาฟังได้จากแพลตฟอร์มในสื่อออนไลน์ หรือบนแอปพลิเคชัน โทรศัพท์และเป็นที่นิยมฟังเพลงเพื่อความบันเทิง ดังที่ วรรณษา คุณตระกูล (2558, หน้า 51) กล่าวว่า “บทเพลงจัดเป็นวรรณกรรมที่เข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังมีคุณค่าต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ทุกยุคทุกสมัย ทั้งที่มามีความรู้หรือไม่มีความรู้ อ่านหนังสือคล่องหรืออ่านหนังสือไม่ออก เป็นเพราะเพลงใช้การสื่อสารได้หลายรูปแบบทั้งวิทยุ กระจายเสียง โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ วารสาร ตลอดจนการแสดงสดตามสถานที่ต่าง ๆ” ซึ่งเพลงในยุคปัจจุบันมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และง่ายต่อการตีความหมายของบทเพลง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้คุณค่าด้านวรรณศิลป์สามารถนำเพลงไทยในยุคปัจจุบันมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถฝึกคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ในการใช้ภาษากลวิธีในการแต่งบทประพันธ์ การสรรคำ กวีโวหาร โวหารภาพพจน์ และรสวรรณคดีสันสกฤต จากเพลงไทยในยุคปัจจุบัน สามารถนำไปปรับใช้ในการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ในการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมได้

จากปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานและสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้เพลงไทยในยุคปัจจุบันมาใช้ในการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และเหมาะสม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน มีกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน

- 1) ขั้นนำ ใช้เพลงไทยในยุคปัจจุบันนำเข้าสู่บทเรียน
- 2) ขั้นประสบการณ์
- 3) ขั้นกิจกรรม ใช้เพลงไทยในยุคปัจจุบันในการทำกิจกรรม
- 4) ขั้นสร้างความรู้ นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์จากเพลงไทยในยุคปัจจุบัน
- 5) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 6) ขั้นประเมินผล

ตัวแปรตาม

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์
- 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

กับการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี เนื่องจากเพลงในยุคปัจจุบันจะเป็นที่นิยมฟังมีเนื้อหาของเพลง และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับช่วงวัย นักเรียนจะสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนวรรณคดีไทย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญให้ผู้วิจัยเลือกใช้เพลงไทยในยุคปัจจุบันเป็นสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ และเพิ่มความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ และต่อยอดความสามารถทางด้านวิชาการให้นักเรียนต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน 113 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยได้พิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง ไม่รวมการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ได้รับการพิจารณาตรวจสอบ และประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าประเมินความเหมาะสมของแผนโดยรวมเฉลี่ย เท่ากับ 4.60–4.70 ภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.47)

2. แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ได้รับการพิจารณาตรวจสอบ และประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.60–1.00 และนำผลการทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ มาตรวจให้คะแนน และนำมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.23–0.77 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27–0.73 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบันโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 20 ข้อ ได้รับการพิจารณาตรวจสอบ และประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80–1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่ม สอบก่อนเรียน และหลังเรียน One-Group Pretest–Posttest Design ดังนี้

1. ขั้นทดลอง

1.1 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเริ่มการทดลองใช้เวลา 1 ชั่วโมง

1.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบันจำนวน 10 ชั่วโมง ในรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

1.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ หลังการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบัน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน (สลับข้อคำถามและตัวเลือก) ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ซึ่งนักเรียนจะต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

1.4 ดำเนินการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบัน

2. ขั้นหลังการทดลอง

รวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบัน โดยใช้สถิติ t-test Dependent

2. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้สถิติ One sample t-test

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ การแปลความหมายตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน มีรายละเอียด ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 จำนวน 40 คน

ทักษะการคิดวิเคราะห์	n	M	S.D.	t	df	p	Effect size
ก่อน	40	13.45	3.080	25.16	39	<0.001	3.978
หลัง	40	23.32	2.973				

หมายเหตุ Normality test (Shapiro-Wilk): $W = 0.9733$, $p = 0.456$

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 23.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.973 ซึ่งสูงกว่าคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.080 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.001$, Effect size = 3.978)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 มีรายละเอียด ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันตามเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 75

ทักษะการคิด	n	เกณฑ์	M	S.D.	% of Mean	t	df	P
หลังเรียน	40	22.50	23.32	2.973	77.73	1.755	39	0.04

หมายเหตุ Normality test (Shapiro-Wilk): $W = 0.9561$, $p = 0.123$

จากตาราง 2 พบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์หลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.32 โดยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.973 คิดเป็นร้อยละ 77.73 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนการทดสอบหลังเรียนพบว่า การทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.55)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบัน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน พบว่าก่อนเรียนมีคะแนนเท่ากับ 13.45 คะแนนและ หลังเรียนมีคะแนนเท่ากับ 23.32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.83 และ 77.73 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งระดับที่พึงพอใจมากที่สุดลำดับแรก คือ ด้านสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.56) ความพึงพอใจมากที่สุดระดับรองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.55) ความพึงพอใจมากที่สุดอันดับสาม คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.56) และความพึงพอใจมากที่สุดในอันดับที่สี่ ซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบัน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน พบว่า

หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำในกิจกรรมที่ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมไว้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้โดยลงมือปฏิบัติจากการสำรวจ ทดลอง และการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และมีความพึงพอใจในการเรียนมากขึ้นและเกิดความตระหนักในการรู้คิดในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ และนักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นประสบการณ์ 3) ขั้นกิจกรรม 4) ขั้นสร้างความรู้ 5) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) ขั้นประเมินผล นำมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ และนำเพลงไทยในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นเพลงที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจำนวน 56 เพลง โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ ด้านความนิยม ด้านความเหมาะสม และด้านการใช้ภาษามาเป็นเนื้อหาให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน แล้ววิเคราะห์ผลเพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียน และปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมที่สุดก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนที่ออกแบบไว้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อเพลงไทยในยุคปัจจุบันนำมาปรับใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ตามกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นอย่างดี และนักเรียนมีความพึงพอใจกับสื่อเพลงที่นำมาใช้ในกิจกรรม แต่ในการทำกิจกรรมมีนักเรียนที่ให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลความพึงพอใจของผู้เรียน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียน

มากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และสอดคล้องกับผลความพึงพอใจ ด้านการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 6 การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ซึ่งผลความพึงพอใจดังกล่าวมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จากความพึงพอใจแสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลุบล เกตุแก้ว, กฤติมา สุวรรณโร และวันทา จะแหละหมั่น (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมงมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนพฤติกรรมหลังจากจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานผู้เรียนมีผลคะแนนพฤติกรรมการเรียนจากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยมีผลคะแนนพฤติกรรมการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีคะแนนพฤติกรรมการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนตามระดับของเจตคติในการเรียนระดับสูงมากกว่าระดับต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ ทรงพฒปัญญา, ชลพร กองคำ และอารีวรรณ เอี่ยมสะอาด (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อทำความเข้าใจถึง

มาตรฐาน ตัวชี้วัดสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม การออกแบบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และศึกษาแนวคิดทฤษฎีวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยเลือกการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน โดยให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และหาความรู้ได้ตลอดเวลา เน้นการทำกิจกรรมและการปฏิบัติจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และเลือกใช้เพลงไทยในยุคปัจจุบันมาเป็นสื่อประกอบการสอนในเนื้อหาการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากนั้นวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาเพื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อได้แผนการจัดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน แล้ววิเคราะห์ผลเพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันนั้นสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้โดยเน้นการลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมอย่างหลากหลาย สร้างองค์ความรู้จากสื่อประกอบการเรียนทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา อีกทั้งยังสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ได้ดีขึ้นส่งผลให้ทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ไพบุลย์ อยู่อาจันต์ (2565) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมที่มีต่อความรู้สึกเชิงปริภูมิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกเชิงปริภูมิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.19 คิดเป็นร้อยละ 85.89 และการใช้เพลงไทยใน

ยุคปัจจุบันในการนำมาฝึกให้วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ด้านความนิยม ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาเพลง และด้านการใช้ภาษาพิจารณาจึงได้เพลงที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดความรู้และความสนุกสนาน ได้รับอารมณ์สุนทรียภาพ และผ่อนคลายความเครียดเมื่อได้ฟังเพลงประกอบการใช้ฝึกคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ และทำให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้กับการเรียนวรรณคดีได้ ซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่าเพลงเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนและเพลงเหมาะสมการจัดการเรียนการสอนเรื่องการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ซึ่งมีระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร เสี่ยงกุล, ยุพิน จันทรเรือง และปฏิพัทธ์ อุทยานกุล (2562) ได้วิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชาอนุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 30.74 และ 83.37 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งระดับที่พึงพอใจมากที่สุดลำดับแรกคือ ด้านสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.56) ความพึงพอใจมากที่สุด ระดับรองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.55) ความพึงพอใจมากที่สุด อันดับสามคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.56) และความพึงพอใจมากที่สุด อันดับสุดท้าย คือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้

มีขั้นตอน การทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา ของบทเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนสนใจและอยากเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าได้อย่างอิสระมีโอกาส แสดงความคิดเห็นมากขึ้น และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ของนักเรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถวัดและ ประเมินผลได้ ด้านบรรยากาศในการเรียน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนได้ในการ ทำกิจกรรม ครูสร้างบรรยากาศในการเรียนทำให้นักเรียน มีความกระตือรือร้น ไม่เรียนรู้ นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ซึ่งมีครูผู้สอนให้คำแนะนำและให้ ความช่วยเหลือทำให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้และ เกิดความพึงพอใจมากขึ้นกว่าการเรียนแบบปกติ สำหรับ ด้านสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน มีการเลือกเพลง เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน และเพลงเหมาะสมกับ การจัดการเรียนการสอนเรื่อง การคิดวิเคราะห์คุณค่า ด้านวรรณศิลป์ ส่วนในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของการคิดวิเคราะห์คุณค่า ด้านวรรณศิลป์ นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่า ด้านวรรณศิลป์ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองและ นักเรียนรู้หลักการคิดวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์และ นำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

จากการวิจัยพบว่าผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในด้านการจัดการเรียนรู้ปรากฏว่า ในข้อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทย ในยุคปัจจุบันเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.55) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเมื่อเทียบกับข้ออื่นในด้านเดียวกัน น้อยกว่าข้ออื่นเล็กน้อย อาจเป็นเพราะในการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้สอนกำหนดขอบเขตในการทำกิจกรรมมากเกินไป และให้ความสำคัญกับเวลา โดยเกรงว่าเวลาในการทำกิจกรรม อาจจะไม่เพียงพอ จึงทำให้นักเรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมมาก จึงต้องทำให้ครูผู้สอนกำหนดกรอบระยะเวลา มากเกินไปในช่วงการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1-2 ซึ่งครูผู้สอนต้องปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาและ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

นอกจากนี้ยังปรากฏผลความพึงพอใจในด้านบรรยากาศในการเรียน ในข้อนักเรียนมีส่วนร่วมและสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนได้ในกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.55) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเมื่อเทียบกับข้ออื่นในด้านเดียวกันน้อยกว่าข้ออื่นเล็กน้อย ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนรู้ปรากฏว่าในข้อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีข้อจำกัดด้านเวลาในการทำกิจกรรมเป็นผลให้กิจกรรมต้องดำเนินไปอย่างรวดเร็วตามขั้นตอนที่กำหนดส่งผลให้นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจในการทำกิจกรรมเกิดความสับสน และไม่เข้าใจในการทำกิจกรรม จึงไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น โดยครูผู้สอนได้ปรับปรุงและกระตุ้นให้นักเรียนกล้าคิดและแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น และในด้านบรรยากาศในการเรียนยังพบว่าในข้อ นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.50) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเมื่อเทียบกับข้ออื่นในด้านเดียวกันน้อยกว่าข้ออื่นเล็กน้อย ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ ข้อการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และในด้านบรรยากาศในการเรียน ข้อ นักเรียนมีส่วนร่วมและสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนที่มีระยะเวลาที่กำหนดทำให้ครูผู้สอนต้องเร่งให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างรวดเร็วจึงไม่ได้คำนึงถึงนักเรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้หรือความชอบของแต่ละคนจึงทำให้นักเรียนอึดอัด ไม่เข้าใจเกิดความสับสนเพราะไม่เคยทำกิจกรรมพร้อมกับการเรียนเนื่องจากคุ้นเคยกับการเรียนแบบปกติ จึงเป็นผลต่อความพึงพอใจในด้านนี้ ครูผู้สอนจึงต้องใส่ใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ชี้แจงจุดประสงค์ทำความเข้าใจในเรื่องใหม่ ๆ ที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคยเพื่อให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจมากขึ้น

จากผลการศึกษาความพึงพอใจที่พบระดับความพึงพอใจในระดับมากในด้านที่กล่าวมาส่งผลต่อในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ในข้อ นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63) เป็นเพราะการเรียนการสอนที่มีขอบเขตระยะเวลาและการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนไม่คุ้นเคยทำให้นักเรียน

ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก เมื่อลงมือทำกิจกรรมจึงเกิดความสับสนและไม่เข้าใจส่งผลให้ไม่กล้าที่จะสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเกิดขึ้นในการเรียนการสอนชั่วโมงแรกของการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หลังจากที่ได้ครูผู้สอนได้มีการปรับปรุงในเรื่อง เวลา การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นมากขึ้น และชี้แจงจุดประสงค์ สร้างความเข้าใจให้นักเรียนก่อนการทำกิจกรรม นักเรียนจึงสามารถสร้างองค์ความรู้และกล้าแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ที่พบว่ามีในบางข้อที่ได้รับความพึงพอใจในระดับมาก แต่ยังคงเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในระดับมาก เมื่อสรุปผลการศึกษาความพึงพอใจ พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ศิริวงศ์ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง English for Daily Life ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.51) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาธิป บุปผามาต (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครูปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาครูปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.37) อีกทั้งสื่อเพลงไทยในยุคปัจจุบันประกอบการสอนในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสยา จินะแปง (2562) ได้วิจัยเรื่อง การใช้เพลงประกอบชุดการสอนแบบบูรณาการ ในการสอนเรื่อง ไวยากรณ์ภาพพจน์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาวีวิทยาคม อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.81)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรเตรียมการเรียนการสอนทั้งด้านสื่อ และจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมเพรียงตามแผนการจัดการเรียนรู้ ชี้แจงและอธิบายทำความเข้าใจก่อนการทำกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ ขั้นตอนในการทำกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมอย่างเข้าใจชัดเจน ตลอดจนการวัดและประเมินผลหลังการทำกิจกรรม
2. ผู้สอนควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึงและเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดความพึงพอใจในการทำกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

- จรินทร์ ทรงพุฒิปัญญา, ชลพร กองคำ และอารีวรรณ เอี่ยมสะอาด. (2566). การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสาร มจรอุบลปริทรรศน์*, 8(3), 1005–1010.
- ชนาธิป บุปผามาต. (2564). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักศึกษาครูปฐมวัย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 13(1), 125–135.
- นริศรา ศิริวงศ์. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง English for Daily Life ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิลบล เกตุแก้ว, กฤติมา สุวรรณโร และวันทา เจะแหละหมั่น. (2566). การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*, 9(1), 1–20.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติง.
- ปิยะนุช แจ่มหม้อ. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พงษ์ไพบูลย์ อยู่อาจินต์. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยี ความเป็นจริงเสริม ที่มีต่อความรู้สึกเชิงปริภูมิ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรคำนึงถึงเวลา และให้ความยืดหยุ่น และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. ผู้สอนควรให้นักเรียนได้เลือกเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ที่นักเรียนชอบ หรือรู้สึกพึงพอใจ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบันไปศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถด้านการอ่านตีความ ทักษะด้านการแต่งบทประพันธ์ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษากิจกรรมการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิค วิธีการสอนหรือการใช้สื่ออื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเกิดประสิทธิภาพ สามารถนำไปพัฒนาทักษะและความสามารถ รวมไปถึงสมรรถนะสำคัญด้านต่าง ๆ
3. ควรศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเพลงไทยในยุคปัจจุบัน ในสาระอื่น ๆ และในเนื้อหาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถและพัฒนาทักษะผู้เรียนในกลุ่มสาระอื่น ๆ

- เพ็ญศรี จันทร์ดวง. (2545). แผนการเรียนรู้หนังสือเสริมทักษะจุดพัฒนาทักษะกระบวนการภาษาไทยซีรี่ย์ 7. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- มนัสยา จินะแปง. (2562). การใช้เพลงประกอบชุดการสอนแบบบูรณาการในการสอน เรื่อง โวหารภาพพจน์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาวีวิทยาคม อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 9(2), 69–76.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2557). วรรณศิลป์ในวรรณคดีที่ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสร. ใน วิไลวรรณ สมโสภณ และมารศรี สอทิพย์ (บรรณาธิการ), พุทธศักราช 2457–2467 สิบปีนั้นวรรณคดีสโมสร หนังสือที่ระลึกเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช 2557 และวาระ 100 ปี วรรณคดีสโมสรขอนแก่น. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- วรรณษา คุณตระกูล. (2558). การวิเคราะห์เนื้อเพลงที่สะท้อนความเชื่อและค่านิยม: กรณีศึกษาโครงการเพชรในเพลง. จันทรเกษมสาร, 21(40), 49–57.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2544). วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิไลพร เลียงกุล, ยุพิน จันทร์เรือง และปฏิพันธ์ อุทยานกุล. (2562). การสร้างชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. พิษณุเวชสาร, 15(2), 84–89.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. เข้าถึงได้จาก http://academic.obec.go.th/images/document/1603180137_d_1.pdf 5 มีนาคม 2567.
- อรุณทัย อินทนิล, ภัคพล คำน้อย และกาญจนา วิชญาปกรณ์. (2565). สถานภาพงานวิจัยด้านการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ช่วงปี พ.ศ. 2555–2564. วารสารครูพิบูล, 9(2), 337–354.